

ליקוטי אפרים

תניא, פרק כ"ו

כיתה

שם

- בָּרַם כְּגוֹן דָּא צָרִיךְ לְאִזְדוּעֵי כָּלֵל גָּדוֹל. כִּי כִּמוּ שֶׁנִּצְחָן
- לְנִצְחָן דְּבַר גִּשְׁמִי, כְּגוֹן שְׁנֵי אָנָשִׁים הַמֵּתְאַבְּקִים זֶה עִם
- זֶה לְהַפִּיל זֶה אֶת זֶה, הֵינָה אִם הָאֶחָד הוּא בְּעֲצָלוּת
- וּכְבִּדּוּת, יִנָּצַח בְּקֵל וְיִפֹּל, גַּם אִם הוּא גִבּוֹר יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ.
- כָּכָה מִמָּשׁ בְּנִצְחָן הַיֵּצֶר, אִי אֶפְשָׁר לְנִצְחוֹ בְּעֲצָלוּת
- וּכְבִּדּוּת הַנִּמְשָׁכוֹת מֵעֲצָבוֹת וְטִמְטוֹם הַלֵּב כְּאֶבֶן, כִּי אִם
- בְּזְרִיזוֹת הַנִּמְשָׁכֶת מִשְׁמָחָה וּפְתִיחַת הַלֵּב וְטִהָרְתּוֹ מִכָּל
- נִדְנוּד דְּאָגָה וְעֶצֶב בְּעוֹלָם.
- וְכֵּן שֶׁכָּתוּב: "בְּכָל עֶצֶב יִהְיֶה מוֹתֵר", פְּרוּשׁ, שְׂיִיחָה
- אֵיזָה יִתְרוֹן וּמַעֲלָה מְזָה. הֵינָה אֲדִרְבָּה מִלְּשׁוֹן זֶה מִשְׁמַע
- שֶׁהָעֶצֶב מִצַּד עֲצָמוֹ אֵין בּוֹ מַעֲלָה, רַק שְׂיִיגִיעַ וְיָבֵא מִמֶּנּוּ.
- אֵיזָה יִתְרוֹן, וְהֵינּוּ הַשְׁמָחָה הָאֲמִתִּית בִּה' אֶ-לֹהֵינוּ, הַבָּאָה
- אַחֲרֵי הָעֶצֶב הָאֲמִתִּי לְעֵתִים מְזֻמָּנִים עַל עֲוֹנוֹתָיו בְּכֹר
- נִפְשׁוֹ וְלֵב נִשְׁבֵּר, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁבָּרָה רוּחַ הַטְּמָאָה
- וְסִטְרָא אַחֲרָא וּמַחְצָה שֶׁל בְּרָצֵל הַמִּפְסָקֶת בֵּינוֹ לְאַבְיוֹ
- שְׁבִשְׁמִימִים, כִּמוּ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר עַל פֶּסוּק "רוּחַ נִשְׁבָּרָה לֵב
- נִשְׁבֵּר" וגו'. וְאֵזִי יִקְיָם בּוֹ רִישָׁה דְּקֶרָא: "תִּשְׁמִיעֵנִי שִׁשׁוֹן
- וְשִׁמְחָה" וגו', "הַשִּׁיבָה לִי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה" וגו'.
- וְזֶהוּ טַעַם הַפָּשׁוּט לְתַקּוֹן הָאֶרֶץ ז"ל, לומר מְזֻמּוֹר זֶה
- אַחֲרֵי תַקּוֹן חֲצוֹת קֶדֶם הַלְמוּד, כִּי לְלַמֵּד בְּשִׁמְחָה
- אֲמִתִּית בִּה' הַבָּאָה אַחֲרֵי הָעֶצֶב, שֶׁיֵּשׁ לְשִׁמְחָה זֹו יִתְרוֹן
- כִּי יִתְרוֹן הָאוֹר הַבָּא מִן הַחֹשֶׁךְ דְּיוֹקָא, כִּמוּ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר
- עַל פֶּסוּק "וְרָאִיתִי... שֶׁיֵּשׁ יִתְרוֹן לְחֻכְמָה מִן הַסִּכְלוּת

- כִּיתְרוֹן הָאוֹר " כו' עֵין שָׁם, וְדִי לִמְבִּין. וּמִקְרָא מָלֵא
- דִּבֶּר הַכְּתוּב: "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱ-לֹהֶיךָ
- בְּשִׁמְחָה" וגו', וְנוֹדַע לְכָל פְּרוֹשׁ הָאֶרֶץ "ז"ל עַל פְּסוּקָה זֹה.
- וְהִנֵּה עֲצָה הִיעֻצָּה לְטֹהַר לְבָבוֹ מִכָּל עֶצֶב וְנִדְנוּד דְּאָגָה
- מִמְּלִי דְעֵלְמָא, וְאַפְלוּ בְּנֵי חַיִּי וּמִזֹּנֵי, מִדַּעַת זֹאת לְכָל
- מֵאֲמַר רַז"ל: "כְּשֶׁם שֶׁמִּבְרַךְ עַל הַטּוֹבָה" כו', וּפְרָשׁוֹ
- בְּגִמְרָא, לְקַבּוּלִי בְּשִׁמְחָה, כְּמוֹ שֶׁמִּחַת הַטּוֹבָה הַנִּגְלִית
- וְנִרְאִית. כִּי גַם זֶה לְטּוֹבָה, רַק שְׂאִינָה נִגְלִית וְנִרְאִית לְעֵינֵי
- בָּשָׂר, כִּי הִיא מַעֲלָמָא דְּאַתְכִּסְיָא שְׁלִמְעֵלָה מַעֲלָמָא
- דְּאַתְגִּלְיָא, שֶׁהוּא וִי"ו ה"א מִשֵּׁם הַי"ה בְּרוּךְ הוּא,
- וְעֵלְמָא דְּאַתְכִּסְיָא הוּא יו"ד ה"א. וְזֶהוּ שְׂאֵמַר: "אֲשֶׁרִי
- הַגִּבֹּר אֲשֶׁר תִּיִסְרֶנּוּ י"ה" וגו'.
- וְלִכֵּן אָמְרוּ רַז"ל כִּי הַשְּׂמִיחִים בִּיסוּרִים, עֲלִיָּהֶם הַכְּתוּב
- אֹמֵר: "וְאֹהֲבָיו כִּצְאֵת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ", כִּי הַשְּׂמִיחָה
- הִיא מֵאֲהֶבְתּוֹ קִרְבַּת ה' יוֹתֵר מִכָּל חַיִּי הָעוֹלָם הַזֶּה,
- כְּדַכְּתִיב: "כִּי טוֹב חֲסִדֶּךָ מִחַיִּים" וגו'. וְקִרְבַּת ה' הִיא
- בִּיְתֵר שְׂאֵת וּמַעֲלָה לְאִין קֵץ בְּעֵלְמָא דְּאַתְכִּסְיָא, כִּי שָׁם
- חֲבִיּוֹן עֲזָא וְיוֹשֵׁב בְּסִתֵּר עֲלִיוֹן. וְעַל כֵּן זֹכָה לְצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ
- בְּגִבּוֹרָתוֹ לְעֵתִיד לָבֵא, שֶׁהִיא יְצִיאַת חֲמָה מִנִּרְתִּיקָה
- שֶׁהִיא מְכֻסָּה בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלַעֲתִיד תִּתְגַּלֶּה מְכֻסָּיָהּ.
- דְּהִינּוּ שְׂאֵז יִתְגַּלֶּה עֲלָמָא דְּאַתְכִּסְיָא וְיִזְרַח וְיֵאִיר בְּגִלּוֹי
- רַב וְעֶצוֹם לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִסְתּוֹפִפִּים
- בְּצִלּוֹ, צִל הַחֲכָמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת צִל וְלֹא אוֹרָה וְטוֹבָה
- נִרְאִית, וְדִי לִמְבִּין.

- אֶךְ הָעֲצָבוֹת מִמְּלִי דְשִׁמְיָא, צָרִיךְ לָשִׁית יַעֲצוֹת בְּנִפְשׁוֹ
- לְפָטֵר מִמֶּנָּה. אֵין צָרִיךְ לֹמַר בְּשַׁעַת עֲבוּדָה, שְׂצָרִיךְ
- לַעֲבֹד ה' בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב. אֵלֹא אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא
- בַּעַל עֲסָקִים וְדָרַךְ אֶרֶץ, אִם נוֹפֵל לוֹ עֶצֶב וְדֹאגָה מִמְּלִי
- דְשִׁמְיָא בְּשַׁעַת עֲסָקִיו, בִּידוּעַ שֶׁהוּא תַחֲבִילַת הַיָּצָר כְּדִי
- לְהַפִּילוֹ אַחֵר כֶּךָ בְּתַאֲוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, כְּנוֹדָע. שְׂאִם לֹא
- כֵּן, מֵאֵין בָּאָה לוֹ עֲצָבוֹת אֲמִתִּית מִחֲמַת אֲהֵבַת ה' אוֹ
- יִרְאָתוֹ בְּאַמְצֵעַ עֲסָקִיו?
- וְהִנֵּה, בֵּין שְׁנִפְלָה לוֹ הָעֲצָבוֹת בְּשַׁעַת עֲבוּדָה בְּתִלְמוּד
- תּוֹרָה אוֹ בְּתַפְלָה, וּבֵין שְׁנִפְלָה לוֹ שְׂלֹא בְשַׁעַת עֲבוּדָה,
- זֹאת יָשִׁים אֶל לְבוֹ, כִּי אֵין הַזְמָן גָּרָמָא כָּעֵת לְעֲצָבוֹת
- אֲמִתִּית, אֶפְלוּ לְדֹאגַת עֲוֹנוֹת חֲמוּרִים חֵס וְשְׁלוֹם. רַק
- לְזֹאת צָרִיךְ קְבִיעוֹת עֵתִים וְשַׁעַת הַכָּשֶׁר בִּישׁוּב הַדַּעַת,
- לְהִתְבּוֹנֵן בְּגִדְלַת ה' אֲשֶׁר חָטָא לוֹ, כְּדִי שֶׁעַל יָדֵי זֶה יִהְיֶה
- לְבוֹ נִשְׁבֵּר בְּאַמֶּת בְּמִרְיוֹת אֲמִתִּית; וְכַמְּבֹאֵר עֵת זֹ
- בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְשֵׁם נִתְבָּאֵר גַּם כֵּן, כִּי מִיַּד אַחֵר שֶׁנִּשְׁבֵּר
- לְבוֹ בְּעֵתִים קְבוּעִים הֵהֱם, אָזִי יִסִּיר הָעֶצֶב מִלְּבוֹ לְגִמְרִי,
- וַיֵּאֱמִין אֲמוּנָה שְׁלֵמָה כִּי ה' הָעֶבֶר חָטָאתוֹ וְרַב לְסִלַּח.
- וְזֹה הִיא הַשִּׁמְחָה הָאֲמִתִּית בִּה' הַבָּאָה אַחֵר הָעֶצֶב
- כְּנֹזֶכֶר לַעֲוִיל.